

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ РУДАРСКО-ГЕОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Рударско-геолошког факултета бр. С1 37/1 од 11.12. 2013. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 76/2005 и 97/2008, и Одлуке декана о објављивању конкурса, члана 141. став 1. тачка 1. Статута Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду, Изборно веће Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду, на седници од 28.11.2013. године одређене смо у комисију за избор кандидата који су се јавили на конкурс за доцента за ужу научну област Енглески језик.

Комисија у саставу др Јулијана Вучо, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, др Весна Половина, редовни професор, Филолошког факултета Универзитета у Београду, др Оливера Крунић, редовни професор, Рударско геолошког факултета Универзитета у Београду, има част да поштованом Изборном већу Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс се јавио један кандидат, др Лидија Беко, наставник енглеског језика на Рударско-геолошком факултету Универзитета у Београду.

I ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Др Лидија Беко рођена је 18.06.1962.у Херцег Новом, Црна Гора. Основну и средњу школу завршила је у Херцег Новом, студирала је и дипломирала на Филолошком факултету Универзитета у Београду, двопредметне студије, енглески језик и књижевност и француски језик и књижевност са просечном оценом 8,55. Магистрирала је 22.04.1998, на Филолошком факултету Универзитета у Београду са темом *Платонизам у 'Хептамерону' Маргерите Наварске*. Године 2010. је уписала докторске студије, а 15. октобра 2013. одбранила докторски рад на тему *Интегрисано учење садржаја и језика (CLIL) на геолошким студијама*.

II ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА НАУЧНОГ И ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Др Лидија Беко редовно учествује на домаћим и међународним научним конференцијама и скуповима, ауторка је и коауторка неколико радова из области филолошких наука и примењене лингвистике.

Списак објављених радова др Лидије Беко

1. *Платонизам у „Хептамерону“ Маргерите Наварске*, Београд: Дерета. 1998.
2. "Квалитет у решавању конфликта и мотивација запослених у тимском раду", Зборник: *14. Међународна конференција: Управљање квалитетом и поузданошћу*, Истраживачки центар DQM. ISBN/978-86-86355-05-8, Чачак, 2011, стр. 454-467, (са Д. Весић)

3. "Усвајање речника уз помоћ лексичких картица", Зборник: *Језик струке: изазови и перспективе*, Филозофски факултет. ISBN:978-86-915141-0-5, Београд, 2011, стр. 172-181
4. "Концепт ELF-а у настави енглеског језика: предности и мане", Зборник: *Радови Филозофског факултета*, број 14, књига, 1, ISSN 1512-5858, Пале, 2011, стр. 531-541. (са В. Ошмјански)
5. "Вештина пословног преговарања", *Економски хоризонти*, категорија M52, Економски факултет, ISSN/1450- 863X, Крагујевац, 2011, стр. 169-181. (са Д. Весић)

Кратак опис изабраних објављених радова

Књига *Платонизам у „Хептамерону“ Маргерите Наварске* садржи 185 страна и састоји се од четири поглавља у којима се анализира утицај Платоновог дела на ауторку Маргериту Наварску у збирци новела под насловом *Хептамерон*. У првом поглављу разрађују се проблеми општије природе који су везани за ову збирку: о ауторству, изворима и настанку који се одвијао у етапама између 1521. и 1548. године. У другом поглављу ауторка анализује претпоставке о утицају платонизма на Маргериту Наварску и на издања која су је могла надahнути платонистичким идејама. У даљим поглављима ауторка, др Беко, говори о утицају лектира на ставове Наварске, њеном мистицизму, религијским стиховима и о улози реформације и нових схватања религије. У наставку рада се посвећује Платоновом учењу о души и Фичиновим коментарима Платонове *Гозбе*, где сеплатонизам меша са хришћанством. У закључном поглављу др Беко се бави платонизмом у новелама: испитује настанак платонске љубави у *Хептамерону*, разматра развој љубави од чулне страсти до чежње ка чисто духовној лепоти која води Богу, да би се на крају посветила кључним особинама платонске – неоплатонске љубави у анализираном делу. Платонизму као учењу о преегзистенцији и прародитељском греху и дидактичкој улози *Хептамерона*. Др Лидија Беко закључује да се у овом делу Наварске платонизам спаја са хришћанством, а да се идеја о лепоти у крајњој линији изједначава са идејом о доброти и добија морално значење. Књига *Платонизам у „Хептамерону“ Маргерите Наварске* писана је лепим и јасним стилем, са познавањем теоријског апарата и представља прво дело у нашој средини које се бави значајном француском списатељицом XVI века.

У раду *Усвајање речника уз помоћ лексичких картица* приказује се техника усвајања речника путем лексичких картицама у настави језика геолошке струке. Ова научно утемељена техника није по мишљењу ауторке довољно позната, нити популарна, иако у свету даје добре резултате на свим узрастима. Вредност лексичких картица не огледа се само у новом начину усвајања релевантних аспеката непознатих речи, већ и у развијању релевантних техника учења као и креативности које помажу студентима у усвајању предметних знања, ако и осамостаљивању у употреби страног и језика.

Прегледни рад *Концепт ЕЛФ-а у настави енглеског језика: предности и мане*, писан у коауторству са Вером Ошмјански, бави се концептом енглеског језика као *lingua franca* (ЕЛФ) у настави енглеског језика, с циљем да се критички размотре његове предности и мане, као и да се да предлог неких компромисних решења која у савремену педагогију укључују концепт ЕЛФ-а. Ауторке закључују да постоји тежња да се напусти западњачки монолингвални и монокултрни концепт и залажу се за концепт вишејезичности и језичких варијација у настави енглеског језика. Такође, намеће се и

закључак да су емпиријска истраживања која би допринела лингвистичком опису ЕЛФ-а недовољна да се на њима гради озбиљна научна аргументација о постојању овог варијетета и његовом планском укључивању у наставне програме и материјале. Ауторке предлажу могуће решење, имплементацију оних идеја концепта ЕЛФ-а које су теорисјки и емпиријски истражене и могу да допринесу како неговању језичке и културне разноврсности у учионици, тако и осавремењавању самог процеса наставе енглеског језика.

Опис докторског рада

Докторски рад *Интегрисано учење садржаја и језика (CLIL) на геолошким студијама*, кандидаткиња др Лидија Беко одбранила је 15. октобра 2013. на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Предмет истраживања докторског рада Лидије Беко је интегрисана настава страног, енглеског језика и предметних садржаја на геолошким студијама. Настава је заснована на методи CLIL (Content and Language Integrated Learning) односно на приступу који интегрише подучавање наставног предмета из академског курикулума и страног језика, нејезички садржаји изучавају се на страном језику.

Овакав облик наставе све чешће је заступљен у системима образовања у свету и интегрални је део школског курикулума. Разлог за имплементацију CLIL наставе у образовне системе препознаје се у резултатима бројних истраживања која указују на несумњиву добит за ученика, како из угла усвајања страног језика тако и развијања академских компетенција које се не могу развити у оквиру традиционалне наставе страног језика (Danesi, 1999; Cummins & Swain 1986 у Letts, 1999: 211; Titone, 1999). С тим у вези, нове тенденције у језичкој политици и планирању у европским земљама теже да омогуће спровођење двојезичне наставе, било да је реч о употреби мањинског и доминантног језика заједница, било страног и матерњег језика (Kangas, 2002).

У оквиру традиционалне наставе страног језика ученик развија основне међуљудске комуникативне способности (Basic Interpersonal Communicative Skills – BICS) које су у вези са општим и свакодневним темама. Са друге стране, у CLIL настави ученик развија и когнитивну академску језичку способност (Cognitive Academic Language Proficiency - CALP) јер је страни језик који се користи као посредни језик у учењу нејезичких предмета често формалан и садржи апстрактне појмове те је као такав когнитивно захтеван (Cummins & Swain, 1986).

Први, уводни део рада послужио је кандидаткињи Лидији Беко да представи основна полазишта рада, предмет и циљеве, хипотезе истраживања и истраживачке методе, да представи структуру рада, као и да претпостави научни допринос теми рада.

Други део рада односи се на исцрпне податке везане за теоријске основе CLIL наставе, одређење појма, интегрисану природу CLIL-а, историјски развој овог метода, на бројне карактеристике, поређења и класификације. Истичу се предности CLIL методе за мотивацију ученика, коришћење ученикових способности, подизање интеркултурне свести, разматра се о улози наставника у оквиру CLIL методе.

У трећем делу рада кандидаткиња се бави анализом потреба, циљном анализом ситуације и објективних потреба, методама, техникама и инструментима истраживања, односом управљања тоталним квалитетом и курикулума, као и SWOT анализом и курикулумом језика струке.

Четвртим делом рада кандидаткиња тумачи појам интегрисања приступа и формулише ставове о трансформационом курикулуму, разматра савремену типологију курикулума кроз појмове глобалног курикулума модерне и постмодерне или отвореног и затвореног курикулума. У наставку се бави курикулумом у високом образовању и бројним типовима и систематизацијама и реализацијама курикулума, међу којима су скривени курикулум, нулти курикулум, курикулум као систем, курикуларне оријентације као подсистеми, курикулум као програм или садржај, курикулум као продукт, курикулум као процес, курикулум као пракса или искуство, курикулум у контексту. Следи део рада посвећен трансформационом курикулуму, вођењу трансформационог курикулума и курикулуму за одрживи развој.

Пети део докторске тезе Лидије Беко јесте оригинално истраживање које за циљ има успостављање модела интегрисане наставе страног језика и предметних садржаја, CLIL, на геолошким студијама. Кандидаткиња упућује на специфичности језик и комуникације у геологији, на основна полазишта CLIL учења језика на геолошким студијама, анализу регистра, анализу жанра, анализу дискурса; бави се улогама и врстама разговора, питања, кооперативног учења и улогом задатака и пројектно-засноване наставе у интегрисаном учењу. Кандидаткиња је анализовала и ставове о интегрисаној настави, као и културне аспекте везане за овај специфичан тип наставе.

У шестом делу докторског рада, Лидија Беко бави се креирањем силабуса и наставних материјала; уводи нас у припремне радње за креирање силабуса, предочава потребу за грађењем помоћних конструкција - скафолдинг (scaffolding), ослањањем на претходно знање уз помоћ брејнсторминга (brainstorming), уситњавањем и препакивањем знања (chunking and repackaging), креативним мишљењем, доношењем одлука, управљањем емоцијама. Подучавањем значења, вештини читања итд. Кандидаткиња нуди предлог општег и посебних силабуса за интегрисану наставу језика и садржаја, исходе учења и конкретне предлоге инструмената и техника рада.

Седми део рада посвећен је евалуацији и оцењивању. Након одређивања појма и успостављања модела евалуационих мера и евалуационих извештаја, кандидаткиња Беко предлаже показатеље о учинку, о ставовима или афективне показатеље, показатеље о процесу, затим указује на технику посматрања часа и кључног догађаја као и на теорију праксе и формирање професионалне заједнице, бави се оцењивањем садржаја и оцењивањем језика и предлаже портфолио и евалуацију путем портфолија. На крају поглавља приказује и истраживање мотивације везано за интегрисану наставу.

У осмом делу рада изнети су резултати анкете о спровођењу CLIL-а у настави са посебним акцентом на стварање и одржавање нове праксе, стварање мотивације код студената и заштиту и одржавање мотивације, а у закључном поглављу преглед свих резултата до којих је кандидаткиња дошла у истраживању теоријских и практичних циљева рада.

Европске и светске реформске тенденције у области наставе страног језика и садржаја, уводе нове педагошке и дидактичке улоге и позиције отварајући пут савременим облицима интегрисаног учења међу којима и CLIL методи.

Анализом потреба, кандидаткиња је успоставила модел курикулума у оквиру високошколске институције Рударско-геолошког факултета који је, осим лингвистичких и вокационих унапређења наставе, кључни покретач промена у правцу интегрисане наставе језика и садржаја. Резултати анализе у почетној фази своде се на неколико кључних запажања. У оквиру циљне анализе ситуације и објективних потреба сагледане

су вештине и знања, спецификација језичких знања потребних младом геологу за успешну комуникацију у околностима предвидивим за струку.

Анализом циљне ситуације кандидаткиња је установила да не постоје једнострани приступи: теоријски или практични, већ да се модели и приступи преплићу, што указује да ће се у почетној фази више користити теоријски, академско-рационални или когнитивни приступ, односно техничко-утилитарни, да би се у вишим годинама тежиште преместило на социјални, проактивни и персонални.

Анализом тренутне ситуације кандидаткиња је уочила практичне аспекте и карактеристике у оквиру којих ће доћи до имплементације курса чиме се обезбедила информација о прилагођавању курса у адекватној културној средини. Закључак кандидаткиње је да у оквиру институције каква је РГФ, постоје повољни предуслови за унапређење наставе страног језика који би се базирали у почетној фази на интерактивности и кооперативном раду, што би наставу усмеравало у правцу партнерских и социјално делотворних активности

Анализа педагошких потреба заснивала се на ставовима професора и студената, где се путем упитника дошло до валидних и релевантних почетних података неопходних за успешно планирање и извођење интегрисане наставе. Информативним тестом утврђено да код професора и студената постоји висок ниво знања енглеског језика (Б1), неопходан за примену CLIL методе. И професори и студенти увиђају значај енглеског језика на професију, и мишљења су да број курсева треба бити удвостручен, а већина студената размишља о самосталном наставку учења језика.

По мишљењу професора и студената, посебну пажњу треба посветити вештинама читања и говора, као и непознатим речима и усменим презентацијама које представљају највећу потешкоћу како за професоре тако и за студенте. Уочено је и да студенти неупоредиво више користе језик за разоноду у односу на учење, да студенти највише постижу учећи самостално, док су, за разлику од студената, професори мишљења да су консултације делотворније. Ни професори ни студенти не сматрају да учење специфичног језика струке треба да буде на иницијалном курсу, као и да адаптирани текстови треба да преовладају у настави.

SWOT анализом дошло се до детаљне анализе снага, слабости, прилика и ризика са којим се школска институција може суочити приликом имплементације нове наставне методе.

Моделом контроле квалитета и курикулума настојало се транспарентно осликати и обезбедити усклађеност унутар различитих нивоа и области рада факултета у коме формирање конкурентног знања, вештина и компетенција младог геолога изискује интердисциплинарност, кроскурикуларност, контекстуалност, функционалност и актуелност.

Анализу бројних приступа и оријентација у развоју курикулума кандидаткиња је посматрала као кључни корак у истраживању и разумевању целокупног подручја курикулума, као и могућност креирања и примене адекватног властитог модела. Иако је реч о различитим критеријумима и класификацијама, анализирани модели се не искључују међусобно, већ је, у историјском и развојном смислу, курикулум пролазио кроз низ квалитативно различитих фаза о чему нас кандидаткиња у раду исцрпно обавештава. Ауторка износи бројна запажања о врстама курикулума који се кроз историју дефинисао путем садржаја учења, потом продукта учења, затим процеса, искуства или праксе учења,

све до перципирања комплексности контекста као холистичке метафоре или апстракције реалног живота.

Др Лидија Беко се у свом раду опредељује за трансформациони курикулум који по свом динамичном холизму најбоље подржава динамизам CLIL методе.

Закључујући о евалуацији у процесу наставе на геолошким студијама, кандидаткиња др Беко успоставља евалуационе modele који имају своју претходницу у традиционалној пракси. Анализа нових евалуационих модела усмерена је на неколико валоризационих тежишта: општу скалу перформанси декларативног знања и општу скалу перформанси процедуралног знања. Препоручени модели оцењивања имају за циљ да вишеструким и алтернативним мерама нагласе и разликују знања и тешкоће на које студенти наилазе због недостатака у владању циљним језиком, матерњим језиком као и мањкавости из области геолошког доменског знања. Сви модели нуде могућност корекција задатака, активности и дидактичких материјала који се нуде на CLIL часовима.

Анализом мотивације студената кандидаткиња је настојала да укаже у којој мери CLIL приступ може бити флексибилан у односу на садржај, у овом случају геолошке студије, с једне стране, и различите студенте, с друге стране, као и прилика да се добију подаци о актуелној наставној пракси у светлу мотивације, потреба и аспирација студената. Студенти су у готово свим истраженим питањима у највећој мери исказали остварење бољег учинака у доменском знању захваљујући CLIL-у, да је захтевност висока али прихватљива, да су садржаји повезани са потребама и интересовањима и да је аутентичност адекватна.

Ставови студената о новим моделима CLIL активности и њиховој релевантности у односу на учионицу и реалан живот око ње, потврђују потребу да предавачи у интегрисаној настави у већој мери функционишу као фацилитатори, а не као контролори, и да мотивација представља основну полуку едукације. Студенти препознају значај мотивације за властито учешће у иновираним наставним техникама и активностима које захтевају посебно креативно учешће (банка идеја, израда лексичких картица, самостални пројекат итд.). Истраживањем је потврђено да реалије, кооперативно учење и низ других стратегија откривају ону страну CLIL-а која изазива задовољство и ствара позитивну креативну интегрисану, оригиналну праксу са којом се студенти нису имали прилике да се сретну. Студенти у највећем проценту препознају ентузијазам професора као делотворан, препознат и признат.

Ауторка др Лидија Беко закључује да је синтеза резултата истраживања показала оправданост и развојну димензију модела организације интегрисаног учења страног језика и геологије путем CLIL методе на платформи трансформационог курикулума. Модел се пре свега огледа у остварењу онтолошког нивоа који осигурава развој према напредним стандардима европског и светског окружења, чиме учење на Рударско-геолошком факултету постаје легитимни и мултидисциплинарни истраживачки образовни домен. Овакав модел осигурава и расветљава правце намераваних образовних реформи и развоја нације који се у контексту образовне околине намећу као неопходни.

Својим докторским радом др Лидија Беко обухватила је изузетно значајну тему која отвара ново поглавље у изучавању наставе страних језика уопште, а посебно енглеског језика у области CLIL методе у Републици Србији. Тема CLIL наставе, први пут научно обрађена у овом раду на универзитетском нивоу образовања, од изузетног је значаја у свету и у региону, на свим нивоима образовања, од предшколског и основног, до средњег и универзитетског јер, поспешује квалитет, креативност, иновативност

постигнутих језичких знања и знања садржаја ученика, осавременује наставу, а наставнике усмерава на континуирани, целоживотни креативни приступ професији.

III ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА

Др Лидија Беко први пут се бира за доцента те није могла да има резултате у обезбеђивању научно-наставног подмлатка.

IV ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА ПЕДАГОШКОГ РАДА

Кандидаткиња остварује одличне резултате у раду са студентима. Подстиче их на активно учешће у наставном процесу, успоставља колегијални и саветодавни контакт. Узорно организује своје курсеве и одржава сталну комуникацију са студентима. У протеклом периоду од три године, студенти Рударско-геолошког факултета су педагошки рад др Лидије Беко оценили одличном просечном оценом: 4,50; 4,59 и 5,00.

V ОЦЕНА О АНГАЖОВАЊУ У РАЗВОЈУ НАСТАВЕ И ДРУГИХ ДЕЛАТНОСТИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Др Лидија Беко активно учествује у креирању силабуса за предмете из области енглеског језика и методике наставе енглеског језика.

VI ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Из свега наведеног закључујемо да је **др Лидија Беко испунила све законом предвиђене услове за избор у звање доцента**. На основу неспорног научног доприноса, академских активности и одличних резултата педагошког рада, **Комисија** са изразитим задовољством **предлаже Изборном већу Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду да др Лидију Беко изабере у звање доцента за ужу наставну област Енглески језик.**

У Београду, 30. децембра 2013.

КОМИСИЈА:

Др Јулијана Вучо, редовни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду

Др Весна Половина, редовни професор
Филолошког факултета Универзитета у Београду

Др Оливера Крунић, редовни професор
Рударско геолошког факултета Универзитета у Београду